

діяльності, зниження потреби і ефективності мовного взаємодії, обмеження комунікативного потенціалу, «збої» в соціально-перцептивній, інтеракційній та комунікативній системах спілкування, що призводять до порушень в сфері міжособистісних відносин.

Список використаних джерел

1. Жинкин Н. И. Механизмы речи / Н. И. Жинкин. – М. : Академ. пед. наук РСФСР, 1958. – 370 с.
2. Касевич В. Б., Бондарко Л. В., Вербицкая Л. А., Гордина М. В., Зиндер Л. Р. Стили произношения и типы произнесения // Вопросы языкознания. – 1974. – № 2. – С. 64 – 70.
3. Бондарко Л. В., Вербицкая Л. А., Гордина М. В. Основы общей фонетики. – 4-е изд., испр. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 160 с.
4. Щерба Л. «Про три аспекти мовних явищ і експерименти в мовознавстві». 1931. – 231с.

ВОВЧОК В.М.,

МОЛНАР Т.І.

Мукачівський державний університет, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Сучасна початкова школа не може залишатися осторонь від процесів модернізації освіти, які відбуваються нині в усьому світі, і в Україні зокрема. Особлива увага приділяється розробленню підходів, які б забезпечували навчання, розвиток і виховання учнів, формування в них духовних цінностей.

Дослідження теоретико-методологічних засад компетентнісного підходу здійснювали Н. Бібік, І. Зимня, А. Маркова, О. Овчарук, В. Петрук, О. Пометун, О. Савченко, А. Хуторський. Як психолого-педагогічне явище діяльнісний підхід знайшов відображення у працях сучасних українських науковців (Г. Атанова, Н. Гузій, Б. Сусь) і зарубіжних (О. Бондаревської, В. Серікова, Т. Стефановської, С. Якиманської). Основні положення особистісно-орієнтованого навчання розкрито в працях В. Давидова, О. Леонтьєва, О. Пехоти, Г. Щукіної.

У процесі модернізації початкової освіти і запровадження в ній компетентнісного підходу відбувається методологічна перебудова освітнього процесу на принципах гуманізації та демократизації, спрямування його на особистісний розвиток молодших школярів, формування в них основних компетентностей. Загальною ідеєю компетентнісного підходу є компетентісно орієнтована освіта, яка спрямована на комплексне засвоєння знань та способів практичної діяльності, завдяки яким людина успішно реалізує себе в різних галузях життєдіяльності.

О. Савченко компетентнісний підхід до навчання сформулювала у вигляді формули: «звичний результат навчання «я знаю» змінюється на «я знаю, як це застосувати, я це розумію» [2, с. 44].

Державним стандартом початкової освіти передбачено оволодіння учнями певним діяльнісним досвідом, що вимагає від учителя творчого підходу до

організації навчальної діяльності школярів на якісно новому рівні. У зв'язку з цим, постає необхідність розглянути діяльнісний підхід до організації освітнього процесу, адже саме діяльність є основою, засобом і вирішальною умовою розвитку особистості молодшого школяра. Особистість розглядають як суб'єкт діяльності, вона формується в діяльності та спілкуванні з іншими людьми і визначає характер цієї діяльності та спілкування.

Діяльнісний підхід як наукова категорія бере свої витoki з психології. О. Леонтьєв, розробляючи цю проблему з середини 30-х рр. ХХ ст., використовував термін «діяльнісний принцип», а в 70-ті рр. ХХ ст. уточнено та введено в науковий обіг поняття «діяльнісний підхід».

Діяльнісний підхід заснований на принциповому положенні про те, що психіка людини нерозривно пов'язана з її діяльністю і діяльністю зумовлена. При цьому, діяльність розуміється як активність людини, що виявляється в процесі її взаємодії з навколишнім світом, і ця взаємодія полягає у вирішенні життєво важливих задач, що визначають існування і розвиток людини.

У педагогіці діяльнісний підхід визначається як спрямованість освітнього процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних навчальних предметів, успішну адаптацію людини в соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти. Діяльнісний підхід – це така організація освітнього процесу, за якої головна увага приділяється активній, різнобічній, продуктивній, максимально самостійній навчально-пізнавальній діяльності учнів. Він включає в себе навчання добувати потрібну інформацію, вичленяти проблеми, шукати шляхи їх раціонального вирішення, уміння практично мислити, застосовувати здобуті знання для розв'язання нових завдань [3].

Для гуманізації освітньої системи великого значення набуває принцип особистісної організації навчання, який забезпечує адаптивність змісту та процесу відповідно до потреб і можливостей учнів різних груп. У сучасних умовах відбулися глибинні зміни щодо мети, змісту, процесу реалізації особистісно-орієнтованого підходу до навчально-пізнавальної діяльності учнів. Особистісно-орієнтований підхід в освітньому процесі початкової школи передбачає врахування індивідуальних особливостей дітей молодшого шкільного віку, взаємозв'язок їхнього стану з іншими виявами психічного розвитку.

Розробляючи концепцію особистісно-орієнтованої освіти, більшість науковців убачають головну функцію особистісно-орієнтованого навчання в забезпеченні розвитку кожного суб'єкта освітнього процесу, наполягають на визнанні за учнем права на самовизначення та реалізацію.

«Особистісно-зорієнтоване навчання – це таке навчання, центром якого є особистість дитини, її самобутність і самостійність», – підкреслює Г. Кравченко, визначаючи сутнісні особливості зазначеного феномену [1, с. 2]. Метою особистісно-орієнтованого навчання є процес психолого-педагогічної допомоги дитині в становленні її суб'єктності, культурної ідентифікації, соціалізації, життєвому самовизначенні.

Таким чином, в умовах запровадження компетентнісного, діяльнісного та особистісно-орієнтованого підходів до навчання відбувається методологічна

перебудова освітнього процесу на принципах гуманізації та демократизації, спрямування його на особистісний розвиток молодших школярів, формування в них ключових компетентностей.

Список використаних джерел

1. Кравченко Г. Ю. Теоретико-методологічні основи особистісно-орієнтованої освіти / Г. Ю. Кравченко // Початкове навчання та виховання. – 2015. – № 25. – С. 2-3.
2. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручник / О. Я. Савченко. – К.: Грамота, 2012. – 504 с.
3. Сусь Б. А. Діяльнісний підхід як ефективний спосіб забезпечення дієвості знань / Б. А. Сусь, М. І. Шут // Збірник наукових праць (Педагогічні науки). – 2007. – № 4. – С. 5-8.

ВОРОНОВА О.Ю.,
БАРЧІЙ М.С.

Мукачівський державний університет, Україна

СОЦІАЛЬНА СИТУАЦІЯ РОЗВИТКУ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Метою початкової освіти, згідно концепції Нової української школи, є гармонійний розвиток дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, виховання загальнолюдських цінностей, підтримка життєвого оптимізму, розвиток самостійності, творчості та допитливості. Психологічний та особистісний розвиток дитини відбувається у певній соціальній ситуації розвитку під час її власної активності, з урахуванням сенситивних періодів розвитку певних новоутворень. Діяльність, в якій відбуваються основні вікові новоутворення вважається провідною. На сучасному етапі спостерігаємо зміни соціальної ситуації розвитку дітей, які можуть викликати зміни у їх психосоціальному розвитку, зсувати межі вікових та сенситивних періодів [2].

Окремо варто зупинитися на деяких особливостях розвитку сучасних дітей 6 – 7-ми років, які варто враховувати під час організації навчання першокласників. Останнім часом все більше дітей не мають вираженого бажання йти до школи. Причини цього різні, зокрема: діти об'єктивно набагато більше знають про школу й часто з телебачення або з розмов між дорослими в негативному контексті; вони не сприймають вступ до школи як щось особливе, важливе. Раніше вважалося, що дитина-першокласник вже вміє себе організувати, відчуває змістовний інтерес до школи, що зумовлює інші властивості, інтелектуальні та емоційні. Зараз ми не завжди виявляємо такий інтерес у дітей на порозі їхнього шкільного життя; для сучасних першокласників школа – це вже не те безумовно привабливе місце, яким вона була 30 років тому й закріплена в стереотипах старшого покоління [1].

Підкреслимо, що не всі діти шестирічного віку приходять до школи фізично і психологічно готовими. З одного боку спостерігаємо інтелектуалізацію розвитку, з іншого – відсутність навичок і вмінь самообслуговування, недостатній розвиток дрібної моторики, невміння гальмувати власні імпульсивні дії, діяти за правилом і зразком, виконувати вимоги дорослих. Вирішальним чинником соціалізації дитини є оволодіння навчальною діяльністю, вироблення обов'язкових шкільних умінь і

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>